

BankID: den digitala nyckeln till vardagen i Sverige

Berättelse

En digital legitimation i fickan

I Sverige stöter du snabbt på ordet "BankID". BankID är en e-legitimation, alltså en digital identitetshandling. Du har den i mobilen eller på datorn, och med den kan du bevisa vem du är på internet. Man kan jämföra BankID med ett ID-kort eller ett pass, men i digital form. När du ska använda det skriver du en personlig kod, eller så använder du ditt fingeravtryck eller ditt ansikte. På så sätt vet tjänsten att det verkligen är just du och ingen annan.

Allt du behöver det till

Det som gör BankID så viktigt är att man behöver det till nästan allt i vardagen. Du loggar in på din bank med BankID. Du betalar snabbt mellan privatpersoner med appen Swish. Du kontaktar vården och bokar tider via 1177. Du tar emot viktig post i en digital brevlåda som heter Kivra, och du deklarerar dina skatter hos Skatteverket. Många människor använder BankID flera gånger om dagen, ofta utan att tänka på det. Under 2024 användes tjänsten flera miljarder gånger, vilket visar hur stor del av livet som numera sker digitalt.

Så skaffar man BankID

För att skaffa BankID behöver du oftast ett svenskt personnummer, och du måste vara kund i en bank. Flera svenska banker erbjuder tjänsten, till exempel Swedbank, SEB, Handelsbanken, Nordea och Danske Bank. Själva BankID drivs av ett företag som ägs av flera banker tillsammans. Det är dock klokt att inte se listan på banker som helt fast, eftersom vilka banker som erbjuder tjänsten kan ändras med tiden. Vill du veta exakt vad som gäller bör du alltid fråga din egen bank.

För vuxna är det ganska enkelt, men hur är det för barn och unga? Barn kan ofta få ett enklare Mobilt SäkerhetsID, och från omkring 12 års ålder kan det i många banker bli ett riktigt Mobilt BankID. Här är det viktigt att vara försiktig: åldersgränsen varierar mellan olika banker, så uppgiften om cirka 12 år gäller flera banker men inte nödvändigtvis alla. Återigen är det bästa rådet att kontrollera med den egna banken.

Hur många använder BankID?

BankID är ovanligt utbredd i Sverige. Enligt BankID fanns det omkring 8,6 miljoner användare år 2024, vilket är nästan alla vuxna i landet. Samma år skedde cirka 7,6 miljarder användningar, alltså inloggningar och digitala underskrifter. Man bör dock komma ihåg att både antalet användare och antalet användningar per år ändras hela tiden. Därför ska siffrorna ses som ungefärliga och beskrivs med ord som "omkring" och "cirka".

När alla inte är med

Det sägs ibland att "alla i Sverige har BankID", men det stämmer inte helt. En del personer saknar BankID, av olika skäl. Eftersom så många tjänster i samhället kräver det, kan vardagen bli svårare

för dem. Det kan handla om att betala räkningar, boka läkartid eller ta del av post. Detta är viktigt att beskriva neutralt: BankID gör mycket enklare för de flesta, men det kan samtidigt bli ett hinder för den som står utanför.

BankID är alltså en ung tjänst som blivit en stor del av livet. Den startade 2003, BankID på kort kom 2005 och Mobilt BankID i telefonen lanserades i oktober 2011. På bara några år har en liten app blivit en självklar nyckel till det digitala Sverige – något man behöver för att sköta mycket av det som hör vardagen till.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
e-legitimation	en digital legitimation som visar vem man är på internet
identitetshandling	en handling som bevisar vem en person är
bevisa	visa tydligt att något är sant
fingeravtryck	mönstret på fingret som är unikt för varje person
privatperson	en vanlig person, inte ett företag eller en myndighet
brevlåda	här: en digital plats där man tar emot post
deklarera	berätta för Skatteverket hur mycket pengar man tjänat
erbjuda	ge någon möjlighet att få eller använda något
drivs	sköts; någon ansvarar för och håller igång det
åldersgräns	den ålder man måste ha för att få göra något
utbredd	som finns och används på många ställen och av många
underskrift	när man skriver under något digitalt för att godkänna det
hinder	något som gör det svårt att komma vidare eller göra något

Läsförståelsefrågor

1. Vad är ett BankID enligt texten?
 1. Ett bankkort av plast som man betalar med i affären.
 2. En digital legitimation som bevisar vem man är på internet.
 3. En app där man bara läser nyheter.
2. Hur visar man oftast att det verkligen är man själv som använder BankID?
 1. Man ringer till banken varje gång.
 2. Man skriver en personlig kod eller använder fingeravtryck eller ansikte.
 3. Man skickar ett brev på posten.
3. Vad behöver man oftast för att skaffa BankID?
 1. Ett svenskt personnummer och att vara kund i en bank.
 2. Bara en e-postadress.
 3. Ett pass från ett annat land.
4. Vad säger texten om åldersgränsen för att skaffa BankID?
 1. Den är exakt 12 år i alla banker.
 2. Den varierar mellan banker, men i många banker går det från omkring 12 års ålder.
 3. Man måste vara minst 18 år överallt.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Man kan betala med Swish med hjälp av BankID.
 2. Alla personer i Sverige har BankID.
 3. BankID är gratis för alla.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Mobilt BankID i telefonen lanserades i oktober 2011.
 2. BankID drivs av ett enda statligt företag.
 3. Många använder BankID flera gånger om dagen.
7. Varför skriver texten att siffrorna om användarna är “ungefärliga”?
8. Texten använder uttryck som “omkring”, “cirka” och “det stämmer inte helt”. Vad vill texten visa med sådana ord, och varför är det klokt att skriva så?
9. Varför kan vardagen bli svårare för en person som saknar BankID? Svara med stöd i texten.
10. Texten säger att man alltid bör “kontrollera med den egna banken” om regler och åldersgränser. Varför ger texten det rådet, tror du?
11. Texten beskriver BankID både som något som gör livet enklare och som något som kan bli ett hinder. Hur kan båda sakerna vara sanna samtidigt?

12. Förklara med egna ord varför man kan kalla BankID för “en nyckel till det digitala Sverige”.

Facit

1. 1. En digital legitimation som bevisar vem man är på internet.
2. 1. Man skriver en personlig kod eller använder fingeravtryck eller ansikte.
3. 1. Ett svenskt personnummer och att vara kund i en bank.
4. 1. Den varierar mellan banker, men i många banker går det från omkring 12 års ålder.
5. 1. ja b) nej (texten säger att en del personer saknar BankID) c) det står inte i texten (texten säger inget om pris)
6. 1. ja b) nej (BankID drivs av ett företag som ägs av flera banker tillsammans, inte ett statligt företag) c) ja
7. Exempel på svar: Antalet användare och antalet användningar ändras hela tiden. Därför går det inte att ge en exakt siffra, och texten vill vara ärlig och säga ungefär hur det är.
8. Exempel på svar: Texten vill visa att uppgifterna inte är helt exakta eller säkra. Det är klokt att skriva så för att vara ärlig och inte påstå något som ett säkert faktum när det egentligen kan ändras eller inte gäller alla.
9. Exempel på svar: Många tjänster i samhället, som banken, vården och posten, kräver BankID. Den som saknar BankID kan därför få svårt att betala räkningar, boka läkartid eller ta del av sin post.
10. Exempel på svar: Reglerna och åldersgränserna är olika i olika banker och kan ändras med tiden. Därför kan texten inte ge ett svar som gäller alla, och det säkraste är att fråga sin egen bank.
11. Exempel på svar: För de allra flesta gör BankID vardagen enklare och snabbare. Men för den som inte har BankID blir det i stället svårare, eftersom så mycket kräver det. Det beror alltså på om man har det eller inte.
12. Exempel på svar: Med BankID kommer man in på och kan använda väldigt många viktiga tjänster på internet, ungefär som en nyckel öppnar dörrar. Utan det är många “dörrar” stängda. Därför kan man kalla det en nyckel till det digitala Sverige.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten lämpar sig för arbete med digital vardag, samhällsservice och enkel källkritik. Tema: hur en digital tjänst blivit en självklar del av livet i Sverige, och hur man markerar osäkerhet i språket. Flera frågor (7, 8, 9, 10, 11, 12) kräver inferens och att eleven väger samman olika delar av texten. Lyft gärna hur texten skiljer på säkra fakta (BankID startade 2003, Mobilt BankID 2011) och uppgifter som varierar eller ändras (åldersgräns, antal användare). Punkten om dem som saknar BankID är viktig att behandla neutralt. Bra utgångspunkt för att jämföra med digital legitimation och tillgänglighet i elevernas egna länder.

Diskussionsfrågor

- Finns det en digital legitimation som liknar BankID i landet du kommer ifrån? Hur fungerar den, och vad använder man den till?
- Texten säger att vardagen kan bli svårare för den som saknar BankID. Vad kan samhället göra för att hjälpa personer som står utanför det digitala?
- Allt mer i Sverige kräver en digital legitimation. Vilka är fördelarna med det, och vilka risker eller nackdelar kan det finnas?
- Texten ger rådet att alltid kontrollera regler hos sin egen bank. Varför är det ofta bra att kontrollera en uppgift själv i stället för att lita på vad "folk säger"?
- **Skriv (6–8 meningar):** Skriv en kort text om hur du sköter en viktig sak i din vardag på internet, till exempel att betala en räkning, boka en tid eller logga in någonstans. Beskriv hur du gör, vad som är lätt och vad som ibland känns svårt.

Källor och faktagranskning

- BankID, Vår historia – <https://www.bankid.com/om-oss/historia>
- BankID, Statistik – <https://www.bankid.com/om-oss/statistik>
- Wikipedia: Bank-id – <https://sv.wikipedia.org/wiki/Bank-id>
- Sveriges Riksbank, Betalningsrapport 2024: Många saknar tillgång till e-legitimation – <https://www.riksbank.se/sv/betalningar-kontanter/sa-betalar-svenskarna/betalningsrapport-2024/sakerhet-effektivitet-och-tillganglighet/arbetalningar-i-sverige-tillgangliga/manga-saknar-tillgang-till-e-legitimation/>

Faktagranskad mot ovanstående källor i juni 2026. Nyckelfakta: BankID är en e-legitimation, alltså en digital identitetshandling som man använder i mobilen eller på datorn för att bevisa vem man är på internet. Tjänsten startade 2003, och Mobilt BankID som app lanserades i oktober 2011 och blev den vanligaste formen. BankID drivs av företaget Finansiell ID-Teknik BID AB, som ägs av flera svenska banker (bland andra Swedbank, SEB, Handelsbanken, Nordea och Danske Bank). Man behöver oftast ett svenskt personnummer och vara kund i en bank för att skaffa BankID. Många använder det i vardagen för att logga in på banken, betala med Swish, kontakta vården via 1177, läsa post i den digitala brevlådan Kivra och deklarerera hos Skatteverket. Enligt BankID hade tjänsten omkring 8,6 miljoner användare 2024 och cirka 7,6 miljarder användningar (identifieringar och underskrifter) under året. OSÅKERHETER OCH MYTER som markeras försiktigt i texterna: Åldersgränsen för att skaffa BankID varierar mellan banker – uppgiften om cirka 12 år gäller flera banker men inte säkert alla, så man bör alltid kontrollera hos sin egen bank. Antalet användare och antalet användningar per år ändras hela tiden och skrivs därför ungefärligt ("omkring", "cirka"). Listan på banker kan förändras över tid och anges inte som slutgiltig. Påståendet att "alla i Sverige har BankID" stämmer inte – en del personer saknar e-legitimation, vilket Riksbanken lyfter fram kan göra vardagliga digitala ärenden svårare; detta beskrivs neutralt. Stavningen varierar: varumärket skrivs "BankID" medan t.ex. svenska Wikipedia använder "Bank-id". Äldre BankID-versioner fasas ut och appen kan sluta fungera på vissa äldre mobiler, men exakta datum anges inte som fasta fakta.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-25.